

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002919

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-07-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хамід Фуад Халіль

2. Hamid Fouad Khalil

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 052

Назва наукової спеціальності: Політологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Політологія

Дата захисту: 18-07-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9389

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 11.25.19, 11.25.31, 78.09

Тема дисертації:

1. Фактор світових війн у трансформації світ-системи.
2. The Factor of World Wars in the World-System`s Transformation.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено розгляду проблеми впливу світових війн, на процес політичної трансформації світ-системи в масштабі її історичного циклу та осмисленню сучасних воєнно-політичних потрясінь в контексті світ-системних змін. Актуальність. Безпосереднім приводом та спонукальним мотивом для написання даного дисертаційного дослідження є прагнення осмислити найбільш гостру і актуальну проблему сучасності – російсько-українську війну, її сутність, передумови, та політичні наслідки. І хоча з даної проблеми написано вже велику кількість аналітичних досліджень, проте дане дисертаційне дослідження пропонує нове бачення цієї проблеми в новому ракурсі, – в контексті теорії світ-системного аналізу. Крім того, в науковий дискурс вводиться принципово нове трактування ролі війн і, насамперед, світових війн у процесі розвитку та трансформації світ-системи на протязі усього її історичного циклу. Дисертація виконана в межах науково-дослідної теми кафедри політології Одеського національного університету імені І.І. Мечникова «Динаміка локальних політичних процесів в умовах глобальної світсистемної трансформації» (державна реєстрація № 0123U102703 від 28.05.23) Метою дисертації є розкриття взаємозв'язку між світовими

війнами та процесом трансформації світ-системи. Об'єктом дисертаційного дослідження є процес політичної трансформації світ-системи (XVI-XXI ст.) Предметом дослідження є алгоритм впливу світових війн на процес політичної трансформації світ-системи і зміни світопорядків. Методологія світ-системного аналізу є осью у даному дослідженні, але дисертаційна робота ґрунтується на набагато більшому методологічному фундаменті. У плані загально-наукового підходу автор керувався діалектичною методологією, спираючись на методи індукції та дедукції, принцип нелінійності, синергетичний підхід, тощо. Це дало змогу багатосторонньо висвітлити вплив фактору світових війн на світ-системні трансформації, а також розкрити біфуркаційний характер впливу російськоукраїнської війни на хід світових процесів. Поєднання методів аналізу та синтезу дозволило відокремити специфіку світових війн як факторів зміни світопорядків від решти «пересічних» війн, одночасно формуючи цілісну картину світ-системної динаміки, що стрясается світовими війнами. За допомогою методів абстрагування та сходження, абстрактні категорії, такі як «світ-система», «світопорядок», «світ-імперія», «світова війна», тощо на прикладі аналізу конкретних воєнно-політичних подій набувають своє конкретно-історичне наповнення. В той же час вони призводять до нових теоретичних концептів. Ці методи корелюють із принципом поєднання історичного та логічного, дотримання історичної хронології. Історикохронологічний метод у поєднанні з методом порівняльного аналізу дозволив розкрити послідовність світових воєн як шаблів світ-системних змін. У роботі також застосований принцип поєднання дедуктивних методів з практикою теоретичного моделювання, особливо у тих аспектах, які належать до опрацювання ймовірних політичних альтернатив світсистемного процесу з урахуванням наслідків російсько-української війни та супутніх військово-політичних конфліктів в інших зонах планети. Застосований в роботі інституційний метод дозволяє побачити світсистемні перетворення зсередини, у ході спостереження зміни соціальнополітичних інститутів, їхньої централізації та децентралізації. Структурно- функціональний метод при застосуванні категорій «ядро», «периферія», «напівпериферія», «гегемон» тощо дозволяє розкрити внутрішній механізм функціонування світ-системи. Контент-аналіз новітніх публікацій з проблематики світ-системних досліджень зарубіжних та вітчизняних авторів дозволяє більш кваліфіковано та змістовно розглянути ключові проблеми даного дисертаційного дослідження. У науковий обіг залучені теоретичні розробки корифеїв світсистемного аналізу та політичної глобалістики І. Валлерстайна, А. Франка, С. Аміна, Дж. Аррігі, Чейз-Данн та інші. Задіяні також новітні матеріали Інституту досліджень світових систем (IROWS The Institute for Research on World-Systems) при Каліфорнійському університеті м. Ріверсайд (США), а також матеріали Інституту Гувера (США), публікації у виданнях «Foreign Affairs», «Wall Street Journal», «Washington Post», «Project Syndicate», «Женьмінь Жібао» та інші. Проаналізовані також результати досліджень вітчизняних авторів, що так чи інакше, стосуються проблематики світ-системних трансформацій і глобальних політичних перетворень (М. Андрущенко, В. Бондар, С. І. Вегеш, Д. Вишневські, В. Газін, О. Гурбич, Л. В. Калінін, С. Карелін, С.Климовський, О. Ковтун, В. Козаков, О. Коппель, Г. Коцюрубенко, С. Коч, В. Кремень, О. Крисенко, А. Кройтор, І. Милосердна, Т. Г. Музиченко, Д. Неліпа, М. Є.Ніколаєв, І. Панафідін, М. Польовий, В. Попков, В. Рубанов, В. Ткаченко, Ю. Узун, І. Усатенко, О. Фісун, О. Хорошилов, Д. Хуткий, М. Шевелев, В. Шелухін, І. Шкурат, та ін.)

2. The dissertation is devoted to the problem consideration of the world wars influence on the world-system political transformation process on the scale of historical cycle and the modern military-political upheavals understanding in the context of world-system changes. Relevance. The immediate reason and motivating factor for writing this dissertational research was the desire to understand the most acute and relevant problem of modernity – the Russian-Ukrainian war, its essence, prerequisites, and political consequences. It should be recognized that a large number of analytical studies have already been written on this problem, but this dissertation study offers a new vision of this problem in a new perspective, in the context of the worldsystem analysis. In addition, a fundamentally new interpretation of the role of wars and, above all, world wars in the world-system development and transformation throughout its entire historical cycle is introduced into the scientific discourse. The dissertation was completed within the framework of the research topic of the Odessa I.I. Mechnykov National University Department of Political Science: «Dynamics of local political processes in the conditions of global world-system transformation» (state registration No. 0123U102703 dated 28.05.23) The

purpose of the dissertation is to reveal the relationship between world wars and the process of world-system transformation. The object of the dissertation research is the process of the world-system political transformation (XVI-XXI centuries). The subject of the research is the algorithm of the world wars influence on the world-system's political transformational process and world orders changes. Methodology of world-system analysis is central in this study. The dissertational work is based on a much larger methodological foundation. In terms of the general scientific approach, the author was guided by the dialectical methodology, relying on the induction and deduction methods, the principle of nonlinearity, the synergistical approach, etc. This made it possible to highlight the world wars factor influence on world-system transformations in a multifaceted way, as well as to reveal the bifurcation nature of the Russian-Ukrainian war influence on the world processes course. The combination of analysis and synthesis methods made it possible to separate the world wars specifics from the rest of the "intermediate" wars, while simultaneously forming a holistic picture of the world-system's dynamics. Using the methods of abstraction and convergence, abstract categories, such as «world-system», «world order», «world-empire», «world war», etc. on the specific military-political events example acquire their specific historical content. At the same time, they stimulate the emergence of new theoretical concepts. These methods correlate with the principle of the historical and logical combining, in the aspect of historical chronology. The historical-chronological method in combination with the method of comparative analysis allowed us to reveal the sequence of world wars as stages of world-system changes. The work also applies the principle of deductive methods combining with the theoretical modeling practice, especially in those aspects that relate to the worldsystem process political alternatives development, taking into account the consequences of the Russian-Ukrainian war and related military-political conflicts in other areas of the planet. The institutional method, used in the work, allows us to see world-system transformations from inside, during the socio-political institutions changes in observation. The structural-functional method, when using the categories of «core», «periphery», «semi-periphery», «hegemon», etc., allows us to reveal the internal world-system functioning mechanism. Content-analysis of the world-systems research latest publications by foreign and domestic authors allows for a more qualified and meaningful consideration of the dissertation research key problems. The theoretical developments of the worldsystems analysis and political globalism luminaries I. Wallerstein, A. Frank, S. Amin, J. Arrighi, Chase-Dunn, etc. are involved in scientific circulation. The latest materials of the Institute for Research on World-Systems (IROWS) at the University of California, Riverside (USA), as well as materials of the Hoover Institution (USA), publications in the publications "Foreign Affairs", "Wall Street Journal", "Washington Post", "Project Syndicate", "People's Daily", etc. are also involved. The results of research by domestic authors that, in one way or another, relate to the issues of world-system transformations and global political transformations were also analyzed (M. Andrushchenko, V. Bondar, S. I. Vegesh, D. Vyshnevskiy, V. Gazin, O. Gurbych, L. V. Kalinin, S. Karelin, S. Klymovsky, O. Kovtun, V. Kozakov, O. Koppel, G. Kotsyurubenko, S. Koch).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Fouad Hamid, Popkov V. V. The «Eternal Peace» Concept as a Subject of World-System Analysis and Chinese Viewpoint. Політичне життя. 2023. № 4. С 149-155.
- ouad Hamid, Popkov V. V. The World-System Dynamics and the Realities of Our Time. Міжнародні та політичні дослідження. 2023. Вип. 36 С. 177-187. 2

- Hamid Fuad, Popkov V. V. Russian-Ukrainian War as a Subject of World-System Analysis. Вісник ДонНУ імені Василя Стуса. 2023. Сер.: Політичні науки. С. 113-118.
- Хамід Фуад, Попков В. В.. Війна як феномен світової історії: філософсько-політичний аналіз. Міжнародні та політичні дослідження. 2024. Вип. 37. С. 109-118
- Fouad Hamid, Popkov V. V. The Russian-Ukrainian War in the Context of XXI-st Century World-System Changes. Experience of I. Wallerstein's Methodology. Міжнародні та політичні дослідження. 2024. Вип. 38. С. 204-213.
- Фуад Хамід Халіль. Геополітичні небезпеки пострадянського світопорядку: припущення З. Бжезинського та сучасні тренди. Політичне життя. 2025. №1. С. 173-180.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0123U102703

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Попков Василь Васильович

2. Vasyl Popkov

Кваліфікація: д.філос.н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Музиченко Ганна В'ячеславівна

2. Hanna Muzychenko

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7890-9615

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад "Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського"

Код за ЄДРПОУ: 02125473

Місцезнаходження: вул. Старопортофранківська, буд. 26, Одеса, 65020, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Польовий Микола Анатолійович

2. Mykola Polovyi

Кваліфікація: д. політ. н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7283-3528

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Узун Юлія Вадимівна

2. Yuliia Uzun

Кваліфікація: д.політ.н., професор, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3575-3139

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кройтор Артем Викторович
2. Artem Kroitor

Кваліфікація: к. політ. н., доцент, 23.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4652-7441

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Коч Світлана Вадимівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Коч Світлана Вадимівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна